

**KARTA PRZEDMIOTU****I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Psychologiczne aspekty chorób somatycznych i psychicznych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Psychological aspects of somatic and mental illnesses
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	Polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr hab. Dorota Mącik, prof. KUL
---	---------------------------------

Forma zajęć ( <i>katalog zamknięty ze słownika</i> )	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	VII	2
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - znajomość zagadnień z przedmiotu: Psychopatologia i psychologia kliniczna
-------------------	--

**II. Cele kształcenia dla przedmiotu**

C1 - Przedstawienie problematyki choroby jako sytuacji trudnej, uruchamiającej specyficzne procesy emocjonalno - motywacyjne
C2 - Ukazanie specyfiki choroby somatycznej i choroby/zaburzenia psychicznego, jako odmiennych sytuacji psychologicznych
C3 - kształtowanie wrażliwości na specyficzne problemy człowieka chorego i poszukiwanie adekwatnego rodzaju wsparcia
C4 - kształtowanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego w zakresie rozumienia mechanizmów zdrowia i choroby

**III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych**

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
<b>WIEDZA</b>		
W01	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat psychologii klinicznej, w tym zdrowia i choroby;	K_W01
W02	zna i rozumie terminologię używaną na gruncie psychologii zdrowia, choroby i psychopatologii	K_W02
W03	ma wiedzę na temat najbardziej powszechnych zaburzeń psychicznych oraz wybranych chorób somatycznych; potrafi wyjaśnić mechanizmy leżące u ich podłoża oraz konsekwencje chorób i mechanizm samowzmacniania.	K_W11
W04	Wie, jakie powinny być etapy realizowanego procesu diagnostycznego istotnego z punktu widzenia specyfiki zaburzenia	K_W13
W05	zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w zakresie pomocy osobie chorej i najbliższej rodzinie	K_W14
<b>UMIEJĘTNOŚCI – Student potrafi:</b>		
U01	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin – np. medycyny, do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań w sytuacji poważnej choroby somatycznej, oraz choroby lub zaburzenia psychicznego	K_U01

**IV. Opis przedmiotu/ treści programowe**

<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zagadnienia wstępne dotyczące problematyki osoby chorej i roli psychologa w radzeniu sobie z chorobą</li> <li>2. Definicja zdrowia i choroby,</li> <li>3. etapy adaptacji do niepełnosprawności i do choroby terminalnej</li> <li>4. Kryzys i zaburzenia stresowe pourazowe</li> <li>5. Psychologiczne aspekty funkcjonowania w uogólnionym zaburzeniu lękowym</li> <li>6. Fobie społeczne i lęki napadowe</li> <li>7. funkcjonowanie psychologiczne w depresji i chorobie afektywnej dwubiegunowej</li> <li>8. Zaburzenia jedzenia</li> <li>9. Rola schematów poznawczych w tworzeniu się zaburzonej osobowości i podatności na choroby psychiczne</li> <li>10. Psychiczne aspekty zaburzeń pod postacią somatyczną</li> <li>11. Problematyka funkcjonowania w chorobach somatycznych - stwardnienie rozsiane</li> <li>12. Funkcjonowanie chorych z otępieniem oraz problemy najbliższej rodziny chorego</li> <li>13. Psychologiczne aspekty funkcjonowania w chorobie onkologicznej/terminalnej</li> <li>14. Terapia i wsparcie w chorobach - cele i problemy</li> </ol>
--

**V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się**

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
---------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--

WIEDZA			
W01	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin ustny	Protokół z egzaminu
W02	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin ustny	Protokół z egzaminu
W03	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin ustny	Protokół z egzaminu
W04	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin ustny	Protokół z egzaminu
W05	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin ustny	Protokół z egzaminu
UMIEJĘTNOŚCI			
U01	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin ustny	Protokół z egzaminu

## VI. Kryteria oceny, wagi

Metoda weryfikacji — egzamin ustny

### Niedostateczna

W – nie zna pojęć i specyfiki z zakresu zdrowia i chorób oraz powiązanych dziedzin zdrowia psychicznego, nie zna terminologii stosowanej w psychologii zdrowia i choroby  
W – nie zna i nie potrafi wymienić żadnego z mechanizmów emocjonalnych, poznawczych czy motywacyjnych, specyficznych dla sytuacji choroby somatycznej /psychicznej  
W- nie wie, jakie są etapy procesu diagnostycznego i jakie kluczowe informacje dla rozumienia mechanizmów należy pozyskać  
W- nie ma świadomości etyki zasad postępowania w kontakcie z chorym  
U – nie potrafi dokonać interpretacji zachowań w kontekście objawów choroby somatycznej/psychicznej, nie posługuje się wiedzą z innych obszarów psychologii do pełnego zrozumienia zachowań

### Dostateczna

W –zna niektóre pojęcia i częściowo rozumie specyfikę zdrowia i chorób oraz powiązanych dziedzin zdrowia psychicznego, zna niektóre pojęcia terminologii stosowanej w psychologii zdrowia i choroby  
W –zna i potrafi wymienić tylko podstawowe mechanizmy spośród emocjonalnych, poznawczych czy motywacyjnych, specyficznych dla sytuacji choroby somatycznej /psychicznej  
W- zna etapy procesu diagnostycznego, ale na ogólnym poziomie, słabo identyfikuje, jakie kluczowe informacje dla rozumienia mechanizmów należy pozyskać  
W- ma niską świadomości etyki zasad postępowania w kontakcie z chorym  
U – dokonuje nie w pełni trafnych interpretacji zachowań w kontekście objawów choroby

somatycznej/psychicznej, w nikłym stopniu posługuje się wiedzą z innych obszarów psychologii do pełnego zrozumienia zachowań

#### **Dobra**

W – zna większość najważniejszych pojęć i w dużym stopniu rozumie specyfikę zdrowia i chorób oraz powiązanych dziedzin zdrowia psychicznego, zna niektóre pojęcia terminologii stosowanej w psychologii zdrowia i choroby

W – zna i potrafi wymienić mechanizmy spośród emocjonalnych, poznawczych czy motywacyjnych, specyficznych dla sytuacji choroby somatycznej /psychicznej

W- zna etapy procesu diagnostycznego, identyfikuje, jakie kluczowe informacje dla rozumienia mechanizmów należy pozyskać, choć nie wszystkie, lub nie zawsze kluczowe

W- ma dobrą świadomości etyki zasad postępowania w kontakcie z chorym

U – dokonuje zazwyczaj trafnych interpretacji zachowań w kontekście objawów choroby somatycznej/psychicznej, dość dobrze posługuje się wiedzą z innych obszarów psychologii do pełnego zrozumienia zachowań

#### **Bardzo dobra**

W – zna niemal wszystkie najważniejsze pojęcia i rozumie specyfikę zdrowia i chorób oraz powiązanych dziedzin zdrowia psychicznego, swobodnie posługuje się pojęciami terminologii stosowanej w psychologii zdrowia i choroby

W – zna i potrafi wymienić mechanizmy spośród emocjonalnych, poznawczych czy motywacyjnych, specyficznych dla sytuacji choroby somatycznej /psychicznej, identyfikuje, które z nich są kluczowe

W- zna etapy procesu diagnostycznego, identyfikuje, jakie kluczowe informacje dla rozumienia mechanizmów należy pozyskać

W- ma świadomości etyki zasad postępowania w kontakcie z chorym , wskazując na konieczność uważności w procesie diagnostycznym

U – dokonuje trafnych interpretacji zachowań w kontekście objawów choroby somatycznej/psychicznej, swobodnie korzysta z wiedzy z innych obszarów psychologii do pełnego zrozumienia zachowań

### **VII. Obciążenie pracą studenta**

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem (wykład+konsultacje)	<b>35</b>
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	<b>20</b>

### **VIII. Literatura**

Literatura podstawowa
Jarema, M.. (2016). (red.). Psychiatria. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZLW.
Literatura uzupełniająca
Cierpiatkowska, L., Sęk, H. (2019). Psychologia kliniczna. PWN (rozdziały: 2,5, 14-21)
Morrison, J. (2016). DSM-5 bez tajemnic. WUJ
Butcher, J.N., Hooley, J.M., Mineka, S. (2017). Psychologia zaburzeń. GWP
Chojnacka-Szawłowska, G. (2012). Psychologiczne aspekty przewlekłych chorób somatycznych. Warszawa: Wizja Press&IT

Naar, S., & Safren, S. A. (2020). *Dialog motywujący i terapia poznawczo-behawioralna*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kubacka-Jasiecka, D., Ostrowski, T.M. (red.). (2005). *Psychologiczny wymiar zdrowia, kryzysu i choroby*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego